

ŽINIOS

LKP(B) ROKIŠKIO APOMO IR APSKRITIES VYRDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 7

Rokiškis, 1944 m. rugėjo mėn. 29 d.

I SAVO ŽEMĘ

Didvyriškajai Raudonajai Armijai išlaisvinus didesnę dalį Tarybų Lietuvos, tuoju buvo imtasi priemonių, kad likvidavus ruduojuk okupantų padarytas žaizdas mūsų žemės ūkyje. Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba III-sios Sesijos 1944 m. rugpjūčio mėn. 30 d. posėdyje svarstė ir priėmė įstatymą, pagal kurį žemę grąžinama tikriesiems jos šeimininkams — bežemiams ir mažazemiams valstiečiams.

Šis įstatymas turi nepaprastai didelės reikšmės. Jis iš pačių pagrindų sugriauna faistiškas žemės reformas ir atitako okupantų padarytą didele skriaučią darbo valstiečiams. Tai didelis žingsnis, likviduojant okupantų padarinus žemės ūkyje, suduodantis didelių smūgių darbo liaudies priešams, kurie dengdamies hitlerinio fašizmo kauke, visokiai būdais išnaudojo darbo valstiečius, grobė jų turtą ir ištisas šeimas pavertė

baudžiauninkais. Tarybų Valdžia šio įstatymo šviesoje panaikino darbo žmonių išnaudojimą ir grąžino jiems teises ir salygas kurti gražų, savystovų gyvenimą.

Suprasdami šio įstatymo reikšmę, tūkstančiai valstiečių grido į savo žemes ir pradėjo atskirimo darbą. Tačiau dalis naujakurių vis dar kažko laukia, galvodami, kad žemę atgaus kiekvienu laiku.

Laikas bėga šuoliais. Žemę atgavusieji naujakuriai susitarkvys savo gautuose sklypuose, nes Tarybų Valdžia deda visas pastangas suteikti jiems kuo didžiausią paramą, kad galėtų kuo greičiausiai sukurti gražų ir laimingą tarybinį gyvenimą.

Neuzilgo baigsis terminas žemei atgauti. Todėl tie darbo valstiečiai, kurie žemės dar neatgavo, privalo tuoju ją pasiūpti. Gana lükuriavimams ir visokiembs abejojimams. Žemė tepraklauso tiems — kas ją dirba!

Kas naujo Tarybų Lietuvoje

— Netrukus Vilniuje pradėti dar du laikraščiai: dienraštis „Komjaunimo Tiesa“ ir „Valstiečių Laikraštis“. (T.)

— Šiomis dienomis viena Kuno įmonė gavo iš Tarybų Sajungos tris sunkvežimius ir vieną lengvą mašiną. Šia didele parama įmonė galės užpildyti didžiulę transporto spragą ir atsižežti savo gaminiams įvairių reikmenų. (T.L.)

— „Valgio“ trestas gavo iš kitų broliškų sajunginių respublikų didelį kiekį indų. (T.)

— Vilniaus miesto Vykdomojo Komiteto Sveikatos Apsaugos Skyrius, vedamas plačią profilaktinę akciją prieš galimas ligas mieste, yra paruošęs darbui dezinfekcinę pirtį Totorių g. 13. Per valanda pirtis gali išmaudyti 50 žmonių ir išskaitinti jų drabužius. Kai tik bus išspręstas vandens tiekimo klausimas, pirtis tuoju bus paleista veikti. (T.)

— Kaune netrukus pradės veikti Pionierių Rūmai, prie kurių tvarkymo prisideda ir patys pionieriai. Rūmuose bus meno, aviomodeli-

ninkų, sportininkų ir kt. brigados. (T.)

— Jau pradėti Baltos Vokes upės reguliavimo darbai. Reguliavimas tesiama aukštupio link. (T.)

— Sékmingesniams gamybinių artelių organizavimui prie Gamybinės Kooperacijos Valdybos yra išteigta Vilniuje Daugverslinė Sąjunga. Ši sąjunga yra jau suorganizuusi Vilniuje 28 įvairaus verslo artėles, Kaune — 10, Ukmegėje — 10, Šiauliuose — 3, Alytuje — 2, Panevėžyje — 7, Biržuose ir apskrityje — 7, Rokiškio mieste ir apskrytyje — 6. Daugverslinė Sąjungai nepriklauso odos, maisto, ir tekstilės artėlės. (T.)

— Paskutinėmis dienomis Kuno miesto įmonėse profsajungų iniciatyva pradėta rinkti liaudies teismo tarėjai. (T.)

— Spalių mėn. 2 d. Kaune pradeda veikti Valstybinis Technikumas. Technikume bus architektūros, susisiekimo, mechanikos, pramonės, tol. susisiekimo ir elektros energijos tiekimo skyriai. Pareiškimus, gautos iš apskričių,

Sofija, rugėjo mėn. 27 d. (Tass). Sofijos radijas praneša, kad per Bulgarijos pasiuntinį Bu-dapešte išeikta Vengrijos vyriausybė nota, pagal kurią Bulgarija nutraukė diplomatinius santykius su Vengrija.

sybei nota, pagal kurią Bulgarija nutraukė diplomatinius santykius su Vengrija.

Tarybinio Informacijos Biuro

rugėjo mėn. 27 d. pranešimas

Rugėjo mėn. 27 d. į šiaurės vakarus nuo ~~Parmu~~ miesto mūsų kariuomenė vykdo Estijos teritorijos valymą nuo prieš lietuvių. Galutinai išvalyta ~~Valkiškia~~ sala.

Rygos srityje mūsų kariuomenė, tėsdama puolimą, užėmė 200 gyvenamųjų vietovių.

Į pietus ir į pietų rytus nuo ~~Sanoko~~ mūsų kariuomenė, kaudamas kalnuotose ir miškuotose vietose, užėmė keletą gyvenamųjų vietovių.

Kituose fronto ruožuose žvalgų veiksmai, o vietomis — vietiniu pobūdžio mūšiai.

Rugėjo mėn. 26 d. mūsų kariuomenė visuose fronto ruožuose pamušė ir sunaikino 10 prieš tankų.

Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 7 prieš lektuvai.

Tarybinis Informacijos Biuras.

UŽSIEINIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakarų Europoje

~~Londonas~~, rugėjo mėn. 27 d. (Tass) Paskelbtame šiandien sąjungininkų ekspedicinių pajėgų Vyriausios Vadovybės Štabo pranešime sakoma:

Prieš atakos, kurios grėsė sąjungininkų komunikacijoms pagal ~~Eindogene~~ — ~~Nelmogen~~ kelią, vėl atmūstos. Maaz upės 5 mylių ilgio atkarpa į pietus nuo ~~Boksme~~ randasi sąjungininkų rankose. Taip pat pasiektais laimėjimas tarp upių abiejose pusėse ~~Vilnaido~~. Vakaruose sąjungininkų kariuomenė priėjo prie ~~Antverpen~~ — ~~Gengau~~. Rytuose, ~~Mareiko~~ rajone, sąjungininkų kariuomenė kontroliuoja vakarinių ~~Maaso~~ upės krantą, tarp ~~Vesvevem~~ ir ~~Diesnov~~.

Padalinti Liunevild tėsėsi aktyvios kautynės. Sąjungininkų pozicijos žymiai nepasikeitė. Stolbergo ir Aacheno rajone priešas

vedė smarkią artilerijos ugnį.

Pietinėje Liuksemburgo dalyje sąjungininkai užėmė Greiveldingen.

Į šiaurę nuo Epinalja sąjungininkai perėjo Mozelio upę ir užėmė ~~Šatel~~ — ~~Siur~~ — ~~Mozel~~ ir keletą miestų pietinėje dalyje.

~~Londonas~~, rugėjo mėn. 27 d. (Tass) Paskelbtame šiandien sąjungininkų ginkluotujų pajėgų Viduržemio jūros karo veiksmų teatre štabo pranešime sakoma:

Nuo rugėjo mėn. 16 d. pietinė ~~Delmancijos~~ pakrantės salose buvo pravestos sąjungininkų kariuomenės išsodinimo operacijos. Sąjungininkų kariuomenė išsodinta tame rajone, kur partizanai trukdė vokiečių kariuomenės atsitraukimą. Be to, sąjungininkų kariuomenė išsodinta ~~Albanijoje~~ ir veda mūšius plačiu frontu.

dabar svarstys Respublikinė Žemės Komisija ir pagal juos skirs pagelbinius ūkius. (T.)

— Medžio ir Popieriaus Pramonės Treste žinioje 1940—41 metais iš viso Vilniaus krašte buvo 33 medžio apdirbimo ir popieriaus pramonės įmonės. Dabar Vilniaus krašte veikia tik 15 įmonių. Kiti sunaikintieji fabrikai dabar skubiai remontuojami ir dalis iš jų netrukus bus paleisti į darbą.

— Vokiečių okupacijos metu uždarytoji Vilniaus Filharmonija Meno Reikalų Valdybos rūpesčiu vėl atkurama su visais jos padaliniais. (T.)

Žemė tiems, kuriems ji priklauso

Fašistiniais laikais žemė daugumoje priklausė dvarininkams ir buožėms, kurie jos ne tik kad nedirbo, bet pasinaudojo neturtingų valstiečių darbo jėga. Už menką duonos kasnį varguolis turėjo daug prakaito išleti buožės žemėje, kad ją apdirbtų. Apie nuosavos žemės gabalą/jis tada tik mintimis galėjo pamastytai, bet tai atrodė kažkas neįtikėtina.

1940-tieji metai atneše tūkstančiams valstiečių tai, kas anksčiau buvo tik svajonė. Tarybų Valdžia išdalino žemę tiems, kurie ją dirba. Bet po vienerių metų, lyg siaubingas maras užgriuvo mūsų kraštą vokiškieji plėšikai. Tada vėl pakėlė galvas turtingieji buožės, kuriems tarybinės reformos, suprantama, labiausiai nepatiko. Jie niekšningiausiu būdu atėmė iš naujakurių žemę, atėmė pasėlius ir visa kita, ką buvo jie įsigiję tarybiniais metais.

Šią vasarą, kai laukose bendo duona, mūsų kraštą išvadavo didvyriškoji Raudonoji Armija. Šiandien už buožės pečių jau nebestovi rudasis fricas, kurio tris su viršum metų turėjo bijoti valstietis.

Neklausykite buožių agitacijos, kurie stengiasi suagituoti, kad valstiečiai neimtų žemę, bet vėl pasilikę jų vergais. To nikuomet nebus, nes niekad negrįs buožių laukiamasis vokiškasis maras, kuris šiandien dar merdi savo urve. Žemė priklauso vėl tiems, kurie ją dirba.

Valstiečiai! Jūs neprivalote lū-

kurioti ir neišnaudoti jums priklausančios žemės! Jūs patys gerai žinote, kad atėjus giliajam rudeniniui, nebespėsite išėti žiemkenčių. O žiemkenčių séja, tai aktualiausias, gyvybinis visų mūsų klaušimas. Tad, tenelieka nei vieno valstiečio, kuris negrįžtu į jam priklausančią žemę.

Vanagas

A. Ražinskas.

Ar tikėjai?

*Ar galėjai pagalvoti,
Mano seseréle.
Kad liks priešu nuteriota
Tavo téviškéle?*

*Ar tikėjai seseréle,
Kad šalyje mūsų
Siaus patrakę ir išelę.
Sužvéréje prūsai.*

*Ar galėjai pagalvoti,
Miela sese éle,
Kad terorą nugalejus,
Kelsis téviškéle?*

*Matome dabar, sesute,
Kas šiandieną yra. —
Laisvę atneše gimtinén
Raudoneji vyrai...*

Zemės Komisijos privalo

pagreitinti žemės

grąžinimo darbą

Jau praėjo visas mėnuo, kaip visuose valsčiuose dirba Žemės Komisijos, kurių pagrindinis uždavinys — grąžinti žemę bežemiams ir mažazemiams valstiečiams, kurių buožės, vokiečiams okupavus Tarybų Lietuvą, iš jų buvo atėmė. Taigi, štoms komisijoms pavestas labai svarbus darbas — užgydyti skaudžiausią žaizdą, kurią okupantai padarė mūsų krašte.

Dėja, praėjės laikas parodė, kad dauguma Žemės Komisijų tinkamai neišpildė jiems pavesto svarbus darbo. Dar ir šiandien, kada žemė turėjo būti grąžinta naujakuriams, daug komisijų, pavyzdžiu: Skapiškio, Juodupės, Panemunio, sėdi apskasę popieriu kalnais, o galutinų sprendimų padarė labai nedaug. Kamajų valsčiaus partorgas visai nesilaikydamas įstatymu, išdalino ūkius, nepalikdamas buvusiems valdytojams nei vieno ha. žemės.

Tokiems nesusipratimams ir „vėžlio spartos“ darbui turi būti galas. Juk kiekviena pavėluota diena žemėje be šeimininkų atneš didžiausius nuostolius mūsų kraštui. Tie „niekieno“ ūkių tinkamai neįvykdys žiemkenčių séjos, ne paruoš žemės pavasario séjai ir t. t., nes neužilgo užklups mus rudens šalčiai ir gruodas.

Todel dabar, kol dar laikas, visos valsčių Žemės Komisijos privalo tučtuoju suintensyvinti savo darbą, kad artimiausiu laiku baigus žemės grąžinimą tiems, kuriems ji priklauso.

MUMS RĄŠO

Vyžūnų miškų Urėdija
atstatymo darbuose

Per vokiečių okupacijos metus Lietuvos miškai labai smarkiai nukentėjo. Trejus metus vokiškieji grobuonys krito mūsų miškus ir gabeno į frontą ir į Vokietiją. Dar žiauresni mūsų miškų naikinimą atliko pats frontas. Karo ugnis pavertė pelenais tūkstančius ha. mūsų krašto seno ir jauno miško.

Vokiečių okupacijos metu ir per karą smarkiai nukentėjo ir Vyžūnų Urėdijos ribose esantis miškas. Dar ir dabar dideli miško plotai dega. Daugiausia nuo gaisrų nukentėję Kamajų girininkijos miškai. Apylinkės gyventojai, neįvertindami miško reikšmės kraštui, vengia miško gesinimo darbų ir tuo būdu gaisrams plisti neįmanoma užkirsti kelio.

Miškas smarkiai nukentėjo ne tik nuo gaisrų, bet ir nuo vagų. Dabar renkamos žinios apie pavogtus medžius ir už juos miško vagys turės skaudžiai atsakyti.

Darbų Urėdijoje ir jai priklauso girininkijose eina normaliai. Urėdijos atstatymo darbuose ypatingai daug pasidarbaravo Urėdo pavaduotojas dr. Smalstys.

Dabartiniu metu rūpinamas, kad kuo greičiau sutvarkius valstiečių, nukentėjusių nuo karo, aprūpinimą statybine medžiaga. Be to, išdirbami planai aprūpinimui kuru miesto ir kaimų gyventojus.

Ant. Strazdas.

ne suima ir nugabena į Panevėžio kalėjimą. Po penkių mėnesių žiaurių kankinimų ir tardymų, aš perėjau visiškai vokiečių gestapo žinion. Gestapas man pirmiausia pasiūlė savanoriškai vykti į Vokietiją darbams. Atsakius į pasiūlymą neigiamai, grėsė didelė bausmė, todėl sutikau. Tada mane išleido į laisvę, nes po dviejų dienų būtų išvežę į Vokietiją. Naujodamasis laisve, aš pabégau namo. Bet, vos grįžus į namo, mane vėl suima Skapiškio policija ir kalina Skapiškio kalėjime. Antrą dieną iš kalėjimo pavyko laimingai pabėgti. Pasiekės namus, pradėjau slapstytis. Slapsčiausiai penkis mėnesius. Po to mane vėl suima, nugabena į Panevėžį ir perduoda tiesiog gestapo žinion. Vėl kalina, vėl tardo ir kankina, kol pagaliau paima į statybos batalijoną, iš kurio po dviejų dienų pabégau. Namuose vėl suima. Ši kartą jau nebėgabeno į Panevėžį, bet tiesiog

į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą.

Cia prasidėjo didžiausiai tardymai, žiauriausiai kankinimai. Buvau kalinamas V-me skyrtuje, mirties kameroje, kurioje kartu buvo kalinamas Raudonosios Armijos kapitonas Maksimenko. Tardymus pravesdavo naktimis, kurių metu žiauriausiai būdais kankino. Nuolatinis kankinimo būdas, tai kabrys, ant kurio pakabindavo kalini visu svoriu, prityvinti rankas, atlenktas ant nugaras. Vieną kartą po tardymo mane išleido į kiemą pasivaikščioti ir nelydėjo nei vieną sargybinis. Bet tai buvo tik bandymas, kuriu faistai išgalvodo kuo įvairiausiu. Apie kalėjimą kiekvienoje gatvėje pasislėpę būriai sargybių laukė ar nebandyti bėgti. Bet aš iš anksto numatiau jų tą prieš mane ruosiamą „žygdarbį“. Kalėjime išbuval 2,5 mėnesio ir nei karto neleido į pirtį ir į kiemą pasivaikščioti.

(b. d.)

PRAVIENIŠKĖS—MASINIŲ ŽUDYNIŲ KAPAI IR KANKINIŲ LAGERIS

Okupantai vokiečiai pasculuyje negirdėtu žiaurumu kankino tūkstančius nekalnų žmonių, masiškai žudė tautas. Lietuvos laukai, miškai ir kalneliai yra ludininkai to būsant nekalnų žmonių masiško žudimo, nes jie prietaudė tūkstančius nužudytus lavonų.

Beje, iš visų Lietuvos kankinimo ir žudimo vietu, save žiaurumą būsiausias buvo Pravieniškės darbo stovyklos vardas. Ši stovykla buvo visiškai vokiečių policijos žinių (Der Sicherheitspolizei u. SD Litauen Zwangsarbeitslager Pravienischkis) ir jos viršininkai ir prižiūrėtojai buvo daugumoje vokiečiai.

Apie tuos žiaurumus, patirtus šioje stovykloje, mums tik gali papasakoti išlikę gyvi stovyklos kaliniai. Čia, talpiname drg. Balio Vareikio straipsnį, kuris slėje stovykloje dirbo aštuoni mėnesius ir patys pernėje tuos būsiantus kankinimus. Kadangi, drg. Vareika vokiečiai tampe iš kalėjimo į kalėjimą, tai sustrumpinėjo rašinį, talpiname ištisai.

(Redakcija)

Tarybiniais 1940-1941 metais tarnavau Raudonosios Armijos karo mokykloje Vilniuje. 1941 m. pavasari karo mokykla buvo perkelta į Švenčionėlių poligoną.

Prasidėjus Tarybų Sajungos

„Naudos“ spaustuvė, Rokiškis

Tiražas 1.500 egz.

Atsakingas Redaktorius Vasiljevas